

Zemědělský
výzkumný ústav
Kroměříž, s. r. o.
Havlíčková 2787
767 01 Kroměříž
tel.: 573 317 138
573 317 141
www.vukrom.cz

OBILNÁŘSKÉ LISTY 1/2007

Časopis pro agronomy
nejen s obilnářskými informacemi
XV. ročník

P.P.
O.P. 713 13/02
767 01 Kroměříž 1

(foto: Z. Tvarůžková)

Z obsahu:

- ✓ Nově registrované odrůdy ozimé a jarní pšenice
- ✓ Nově registrované odrůdy jarního ječmene
- ✓ Fuzária na ovsu
- ✓ Loňský rok z pohledu výskytu chorob jableň
- ✓ Mikro- a makrofotografie v biologických vědách

Slovo úvodem

Milí čtenáři,

dostává se Vám do rukou první číslo 15. ročníku Obilnářských listů. Jejich zavedení souviselo se zájmem našeho ústavu udržet odborné periodikum tohoto typu pro rostlinnou produkci a věříme, že se pro Vás stal alternativním zdrojem odborných informací.

Poslání Zemědělského výzkumného ústavu Kroměříž, s.r.o. vidíme především v tvorbě poznatků výzkumu aplikovaného typu v oblasti rostlinné produkce. Mají-li být tyto poznatky užitečné, je třeba jejich medializace a různé formy převodu do pěstitelské praxe. Vytkli jsme si proto za cíl poskytovat informace vysoce aktuální i prostřednictvím tohoto média.

Přenos výsledků výzkumu do praxe má v našem ústavu dlouhou tradici. Již v 60. letech minulého století byl v tehdejším Výzkumném ústavu obilnářském zřízen útvar zavádění výsledků výzkumu do praxe. Má kontinuální pokračování v současném oddělení poradenství. Největší personální rozmach poradenství měl spojitost s česko-německým programem výstavby poradenství v zemědělství ČR, jež byl garantován a financován MZe ČR

Hlavním výstupem této aktivity bylo zavedení ekonomického poradenství do českého zemědělství. V dané době probíhala medializace této aktivity hlavně prostřednictvím Obilnářských listů.

Významnou náplní tohoto periodika je i průběžná popularizace vlastních informačních produktů našeho ústavu, sloužících mnoha zemědělcům. Jde o komplexní expertní a informační systém pro rostlinnou produkci AGROKROM GIS (viz www.agrokrom.cz), šířený formou CD. Na jeho udržování a dalším rozvoji průběžně pracujeme. Věříme, že je účinným nástrojem odborného řízení rostlinné produkce v zemědělských provozech. Jeho užitečnost vzrůstá např. i s potřebou prokazování původu produkce; k tomuto účelu je Agrokrom přímo elegantním nástrojem. Možnost vedení knihy honů a práce s mapami v několika rovinách je oceňována řadou uživatelů i v souvislosti s přibližováním podnikové evidence k potřebám státní správy i požadavkům EU. Obdobnou užitečnost vidíme i u internetové aplikace PORADEX (viz www.poradex.cz), sloužící k ekonomické optimalizaci podnikání zemědělských subjektů.

Jako pracoviště výzkumu a vývoje přispíváme i k rozvoji vzdělávání zemědělců. Naši vědečtí a výzkumní pracovníci se pravidelně účastní na odborných konferencích, na kterých seznamují veřejnost s novými poznatky výzkumu. Pořádáme výroční konference několika tématických zaměření, organizujeme polní prohlídky pokusů. Většina takto prezentovaných informací se v průběhu roku dostává právě díky Obilnářským listům k čtenářům. Tento krátký přehled snad dostatečně dokládá naplňování našeho předsevzetí informovat zemědělskou veřejnost o užitečných novinkách vyplývajících z naší práce. Snažíme se rovněž dávat publikační prostor i spolupracujícím partnerským institucím.

Vážení čtenáři, využívám této příležitosti i k apelu na Vás jako naše partnery. Užitečné pro nás budou jakékoliv náměty a myšlenkové impulsy k inspiraci naší práce. Nebudeme váhat řešit Vaše aktuální problémy, které jsou v našem odborném zaměření. Budeme mít – věřím, že vzájemně – uspokojení z Vaší návštěvy našich odborných akcí, které jsme inzerovali v agrokalendáři týdeníku Zemědělec.

Vážení čtenáři, dovoluji mi závěrem popřát Vám pěstitelsky lepší ročník než byl ten loňský. Pokud jsme v minulém roce měli např. u našeho hlavního objektu výzkumu – obilovin – pouze dobrý základ v jakosti sklizně, který nám však hrubě pokazil průběh počasí během sklizně, přejí Vám pro letošní rok úspěšnou produkci i jakost v souladu s Vašimi komerčními záměry a dobré uplatnění produkce. A na samotný závěr – budeme vděční za Vaše náměty!

Ing. Slavoj Palík, CSc.
jednatel-ředitel

Nové odrůdy ozimé a jarní pšenice registrované v roce 2006

Ing. Oldřich Müller
Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s.r.o.

Na základě odhadu ČSU k 15.9. 2006 se očekávala v ČR sklizeň pšenice v roce 2006 v množství 3 554,0 tis. tun. Z tohoto množství je 3 334,9 tis. tun pšenice ozimé (tj. 93,8 % celkové výroby) a 219,1 tis. tun pšenice jarní (tj. 6,2 % z celkové výroby).

Celková výroba pšenice poklesla proti skutečnosti předchozího roku o 591,0 tis. tun, tj. o 14,3 %. Toto snížení vyplývá především z poklesu produkce pšenice ozimé o 596,9 tis. tun, tj. o 15,2 %. U pšenice jarní bylo zaznamenáno velmi nepatrné navýšení produkce (především díky navýšení osevní plochy) o 5,9 tis. tun (2,8 %).

Na poklesu výroby pšenice v roce 2006 se podílí snížení osevních ploch ozimých pšenic, dále meziroční pokles průměrného hektarového výnosu obou druhů pšenic a velmi komplikovaný průběh žňových prací. Pšenice přesto zůstává na našem trhu s obilovinami zcela dominantní plodinou, která tvoří 54,7% nabídky všech obilovin.

Osevní plocha pšenice podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31.5. 2006 proti předchozímu roku 2005 znovu mírně poklesla o 38,9 tis. ha (tj. 4,7 %) a dosáhla výměry 781,5 tis. ha. Tento další, nevýznamný pokles osevních ploch ovlivnila především pšenice ozimá, která meziročně poklesla o 43,3 tis. ha (tj. o 5,7 %). Osevní plocha pšenice jarní naopak mírně vzrostla o 4,3 tis. ha (tj. 7,5 %) na 62,0 tis. ha.

Podle odhadu ČSÚ k 15.9.2006 se očekává velmi průměrný výnos ve výši 4,55 t/ha, což představuje ve srovnání s předchozím rokem výrazný pokles o 0,50 t/ha (tj. 9,9 %).

Pokles výnosu u ozimé pšenice o 0,52 t/ha (tj. o 10,1 %) na 4,63 t/ha je způsoben především extrémně vysokými teplotami v měsíci červenci, kdy porosty předčasně zaschly (fyziologicky nedozrálý) a dále pak v období samotných žní, kdy vytrvalé deště v měsíci srpnu způsobily vysoké ztráty jak na kvantitě, tak především kvalitě zrna. Pšenice jarní zaznamenala mírnější pokles hektarového výnosu ve srovnání s předchozím sklizňovým rokem 2005 o 0,17 t/ha, tj. o 4,6%. Přes velmi průměrný hektarový výnos ozimé pšenice je i nadále potvrzeno její dominantní postavení mezi ostatními obilovinami. V porovnání v dlouhodobé časové řadě je výnos srovnatelný s ročníkem 2002 (4,56 t/ha).

Klimatické podmínky v období od srpna do října v roce 2005 byly rozhodující pro předsevňovou přípravu a následné setí ozimých plodin bylo velmi problematické na většině území ČR.

Říjen a první polovina listopadu byly ještě suché s oblastními výkyvy počasí. Ve druhé polovině listopadu se ochladilo a přišel sníh, který vydržel na většině území ČR až do jara. Na většině území sněhová pokrývka dosahovala výšky jednoho metru i více a setřvala na velké části ploch republiky téměř do konce března.

Průběh počasí v červnu byl značně různorodý, zejména druhá polovina měsíce se vyznačovala snižujícími množstvími srážek a zvyšujícími se teplotami. Byly zaznamenány první teploty kolem 30 stupňů Celsia. Zde začaly problémy s chybějícími srážkami a to v nejkritičtějších obdobích pro růst a vývoj obilnin – v období nalévání zrna. Přesto lze konstatovat, že vyložené sucho nebylo.